

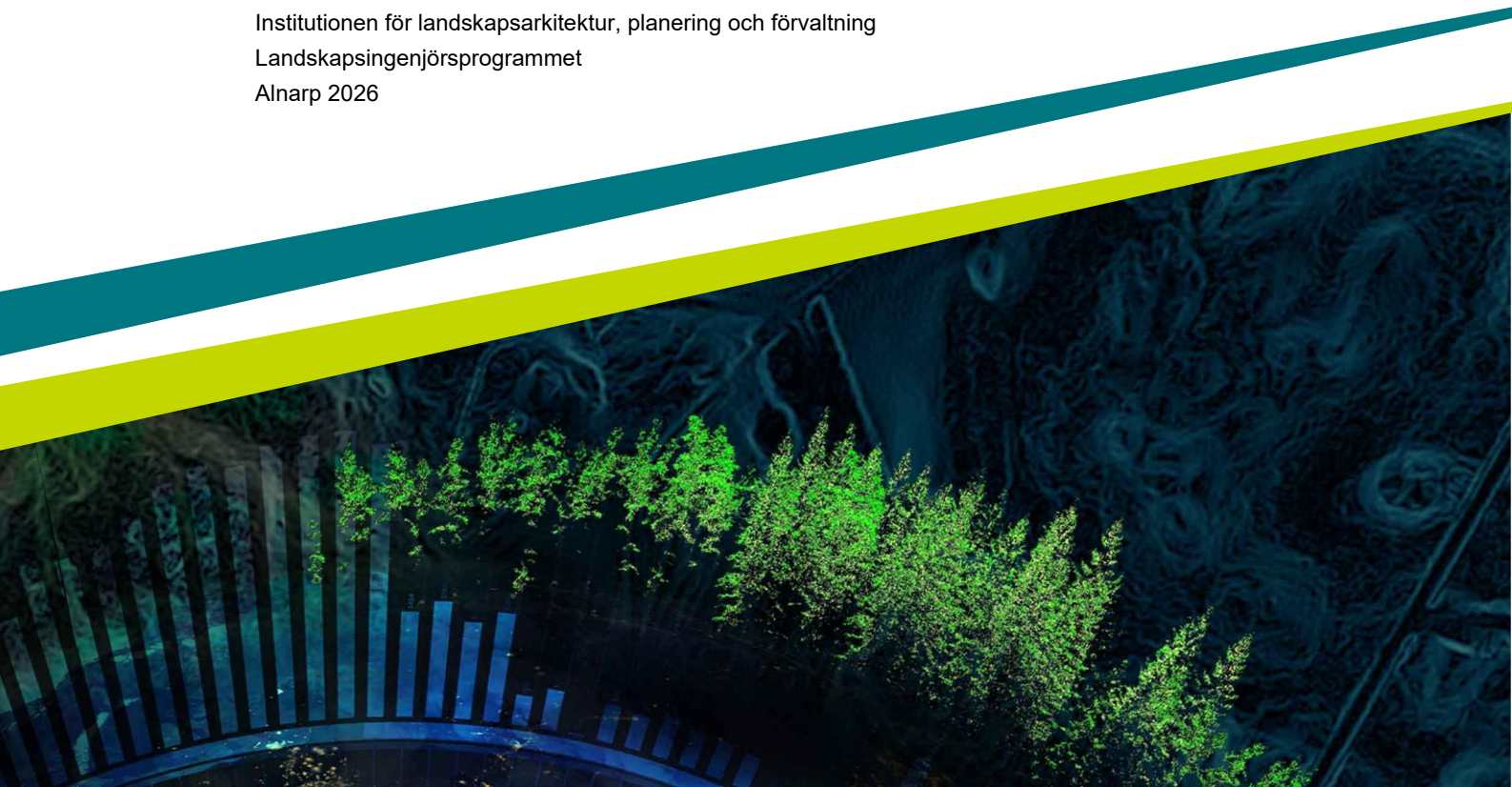
Skolgårdens utformning

En studie om skolgårdens utformning och dess
påverkan på barns lek i Malmö

Filip Keredzin

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Landskapsingenjörsprogrammet
Alnarp 2026

Skolgårdens utformning:

en studie om skolgårdens utformning och dess påverkan på barns lek i Malmö

The design of the schoolyard:

A study of schoolyard design and its impact on children's play in Malmö

Filip Keredzin

Handledare: Linnéa Fridell, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Examinator: Johan Wirdelöv, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i landskapsarkitektur
Kurskod: EX0841
Program/utbildning: Landskapsingenjörsprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.
Utgivningsort: Alnarp
Utgivningsår: 2026
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord: Skolgård, barns lek, utemiljö, fri lek, grönska, mellanstadiet.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Sammanfattning

Skolgården utgör en viktig miljö för barns lek, rörelse och sociala samspel, men har under de senaste decennierna förändrats till följd av förtätning, ökade elevantal och skärpta säkerhetskrav. Syftet med detta kandidatarbete var att undersöka hur skolgårdens utformning och organisering påverkar barns lek på mellanstadiet, samt att jämföra skolgårdar från olika tidsperioder och olika platser i Malmö. Studien genomfördes som en kvalitativ fallstudie av två grundskolor: en äldre skola med begränsad skolgårdsyta och en nyare skola med en mer planerad och varierad utemiljö. Datainsamlingen bestod av semistrukturerade intervjuer med skolpersonal samt platsobservationer.

Resultaten visar att skolgårdarnas storlek, grad av grönska och rumsliga variation har stor betydelse för hur lek och socialt samspel tar form. På den äldre skolan präglades leken av trängsel, schemaläggning av ytor och ett ökat behov av vuxen styrning, medan den nyare skolan erbjöd fler möjligheter till spridd och varierad lek. Samtidigt framkom att även välutrustade skolgårdar kan upplevas som begränsande om öppna ytor och naturlika miljöer saknas.

Studien visar att både fysisk utformning och organisatoriska förutsättningar är avgörande för barns möjligheter till lek. Resultaten kan bidra med kunskap till framtida planering och gestaltning av skolgårdar, där variation, tillräcklig yta och möjlighet till fri lek bör ges ökat utrymme.

Nyckelord: Skolgård, barns lek, utemiljö, fri lek, grönska, mellanstadiet.

Abstract

The schoolyard constitutes an important environment for children's play, physical activity, and social interaction, but has undergone significant changes in recent decades due to urban densification, increasing numbers of pupils, and stricter safety regulations. The aim of this bachelor's thesis was to examine how the design and organization of schoolyards affect children's play at the middle school level, as well as to compare schoolyards from different time periods and locations in Malmö, Sweden. The study was conducted as a qualitative case study of two primary schools: an older school with limited outdoor space and a newer school with a more planned and varied outdoor environment. Data collection consisted of semi-structured interviews with school staff and site observations.

The results indicate that the size of the schoolyard, the presence of greenery, and spatial variation play a significant role in shaping children's play and social interaction. At the older school, play was characterized by crowding, scheduled use of space, and an increased need for adult supervision, whereas the newer school provided greater opportunities for more dispersed and varied play. However, the findings also show that even well-equipped schoolyards may be perceived as restrictive if open spaces and natural elements are lacking.

Overall, the study demonstrates that both physical design and organizational conditions are crucial for children's opportunities for play. The results may contribute to future planning and design of schoolyards, highlighting the importance of spatial variation, sufficient outdoor space, and opportunities for free play.

Keywords: Schoolyard, children's play, outdoor environment, free play, green spaces, middle school.

Förord

Intresset för barns utemiljöer och skolgårdar har vuxit fram successivt under min utbildning till landskapsingenjör. Under studiernas gång har jag blivit alltmer medveten om hur den fysiska miljön påverkar människors vardag, hälsa och välbefinnande. Skolgården är en av de platser där barn tillbringar en stor del av sin dag, men samtidigt är det en miljö som ofta tas för given eller får stå tillbaka i planeringsprocesser. Detta väckte en nyfikenhet hos mig kring hur skolgårdar faktiskt är utformade, hur de används och vilka förutsättningar de ger för lek, rörelse och socialt samspel.

Tänkarna kring detta arbete har också formats av den samhällsutveckling som präglas av förtätning, ökade elevantal och minskade friytor, särskilt i större städer som Malmö. Samtidigt visar forskning tydligt hur viktig lek och utevistelse är för barns utveckling och hälsa. Kombinationen av dessa faktorer gjorde det naturligt för mig att rikta mitt kandidatarbete mot skolgårdens utformning och dess betydelse för barns lek. Genom att studera skolgårdar med olika förutsättningar har jag velat bidra med kunskap som kan vara relevant för framtida planering och gestaltning av skolmiljöer.

Som blivande landskapsingenjör ser jag det som en central uppgift att arbeta för miljöer som inte bara är funktionella och estetiska, utan som också främjar hälsa, inkludering och välbefinnande. Förhoppningen är att detta arbete kan bidra till ökad medvetenhet om skolgårdens roll som en viktig del av barns vardagsmiljö och som en resurs i både pedagogiskt och socialt hänseende.

Jag vill rikta ett varmt tack till min handledare Linnéa för värdefull vägledning, stöd och konstruktiva synpunkter under arbetets gång. Tack för ditt engagemang och för att du har hjälpt mig att utveckla och fördjupa detta arbete. Jag vill även tacka de skolor och pedagoger som deltagit i studien och generöst delat med sig av sina erfarenheter. Slutligen vill jag tacka mina kurskamrater för stöd och uppmuntran under studietiden. Tack!

Innehållsförteckning

Figurförteckning	7
1. Inledning	8
1.1 Bakgrund	8
1.2 Syfte och mål	9
1.3 Frågeställning	9
2. Material och metod	10
Tillvägagångsätt	10
2.1 Litteraturstudie	10
2.2 Bildanalys	10
2.3 Intervjuer	10
2.4 Avgränsning	11
3. Den välfungerande skolgården för lek	12
3.1 Vikten av placering för skolor	12
3.2 Skolgårdens betydelse för barn	12
3.3 Den varierade och gröna skolgården	13
3.4 Faktiska utformningen, OPEC	13
3.5 Drömskolgården	14
4. Skolgårdars funktion	15
4.1 Intervjuresultat	15
4.1.1 Österportskolan	15
4.1.2 Hyllievångskolan	19
4.2 Jämförande analys	23
5. Diskussion	25
5.1 Litteraturstudiens resultat	25
5.2 Intervjustudiens resultat	26
5.3 Metoddiskussion	27
6. Slutsats	28
Referenser	29
Bilaga 1	31
Bilaga 2	33

Figurförteckning

Figur 1, Bilden visar Österportskolans skolgård inringad med hjälp av Lantmäteriet (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Figur 2, visar Malmö stad och en röd prick där Österportskolan är belägen (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Figur 3, fotbollsplanen på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 4, Gungorna på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 5, Klätterställning i Österports skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 6, bandyplan på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 7, pingisbord i Österports skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 8, balansredskap på Österportskolan (Filip Keredzin, 2026).

Figur 9, barrträd bredvid fotbollsplanen (Filip Keredzin, 2026).

Figur 10, Bilden visar Hyllievångskolans skolgård inringad med hjälp av Lantmäteriet (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Figur 11, visar Malmö stad och en röd prick där Hyllievångskolan är belägen (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Figur 12, Amfiteater (Filip Keredzin, 2026).

Figur 13, Bäck samt gräns för skolgården (Filip Keredzin, 2026).

Figur 14, skatepark på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 15, fotbollsplan på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 16, basketplan på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 17, klätterställning i mitten av Hyllievångskolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 18, Gungor på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Under de senaste decennierna har intresset för skolgårdens utformning ökat i takt med att barns utevistelse minskat och lekens villkor förändrats. Enligt Boverket (2021) är utemiljöns utformning avgörande för att främja rörelse och lek. Miljöer som erbjuder variation, tillgång till både hårdgjorda ytor och grönska samt utrustning för olika aktiviteter skapar bättre förutsättningar för barn i olika åldrar och med olika behov.

För att stödja kommunernas arbete med att uppfylla plan och bygglagens krav har Boverket tagit fram allmänna råd som rör utformningen av skolors utemiljöer. Ett centralt inslag i dessa råd är rekommendationer kring skolgårdens storlek.

Sammanställningar av både forskning och praktiska erfarenheter visar att en utemiljö som omfattar cirka 30–40 kvadratmeter per barn ger tillräckliga förutsättningar för såväl fysisk aktivitet som inslag av natur, samtidigt som risken för slitage på mark och vegetation begränsas.

Trots dessa rekommendationer varierar skolgårdarnas storlek avsevärt mellan olika delar av landet. Den genomsnittliga skolgårdsytan i Sverige uppgår till strax under 46 kvadratmeter per barn, men skillnaderna mellan kommuner är stora. I tätbefolkade kommuner, såsom Stockholm eller Malmö, kan ytan vara så låg som omkring 15 kvadratmeter per barn, medan den i glesbygdskommuner som Jokkmokk kan överstiga 169 kvadratmeter per barn. Detta belyser de strukturella skillnader som finns i förutsättningarna för barns utemiljöer i olika geografiska sammanhang (Boverket, 2021; Lunds universitet, 2025).

Utformningen handlar dock inte enbart om fysisk tillgång till yta, utan även om vilka kvaliteter miljön erbjuder. Forskning visar att gårdar med gröna inslag, kuperad terräng och naturliga material stimulerar fler och mer varierade former av lek än prefabricerade lekutrustningar (Lenninger, 2023). Prefabricerade lekutrustningar betyder, färdiga lekredskap som till exempel rutschkanor eller gungor. Den rika miljön med vegetation erbjuder barnen möjligheter att utforska, skapa egna lekplatser och engagera sig i fantasifulla lekar. Enligt Lenninger (2023) bidrar träd, buskar och varierande topografi till att barnen rör sig mer och använder hela gårdens yta, samtidigt som miljön upplevs mer inkluderande och trivsamt. Samtidigt har forskning visat att skolgårdens utformning även kan ha sociala konsekvenser. En studie av Bergin (2024) visar att utformningen kan

förstärka sociala hierarkier och bidra till ojämlikhet i barns lek. Barn som dominerar vissa ytor, exempelvis fotbollsplaner eller centrala öppna områden, kan exkludera andra barn från deltagande. Särskilt när miljön inte erbjuder alternativa zoner eller lekformer. Detta understryker vikten av en medveten design där olika typer av aktiviteter och lekar får utrymme, så att skolgården stödjer ett inkluderande och mångsidigt socialt samspel.

Sammanfattningsvis visar tidigare forskning och riktlinjer att skolgårdens fysiska utformning, material och grad av grönska är avgörande för hur barn använder och upplever utemiljön. En varierad skolgård med naturliga inslag främjar lek, rörelse och social gemenskap, medan begränsade och ensidigt hårdgjorda ytor riskerar att hämma både fysisk aktivitet och social inkludering. Trots denna kunskap präglas många mellanstadieskolor i Malmö av små och begränsade skolgårdar med låg grad av variation. Mot denna bakgrund finns ett behov av att undersöka hur skolgårdar med olika förutsättningar faktiskt används och upplevs i praktiken. Denna studie syftar därför till att bidra med ökad förståelse för hur skolgårdens utformning påverkar barns lek och sociala samspel, samt hur denna kunskap kan användas i framtida planering och gestaltning av skolgårdar.

1.2 Syfte och mål

Studien ska bidra med insikter om hur man kan använda planering och gestaltning för att skapa framtida skolgårdar på mellanstadiet (årskurs 4–6) som främjar varierad och kreativ lek, utifrån skillnader mellan två grundskolors skolgårdar. En utvald skola som byggdes under 1950-talet och en annan skola som byggdes sent 2010-tal. Genom att jämföra skolgårdar från olika tidsperioder i Malmö kan denna studie bidra till ökad kunskap om hur landskapsarkitektur och planering kan stödja barns fysiska och sociala utveckling. Valen av skolor är Österportskolan som den äldre skolgården och Hyllievång skolan som den nyare skolgården. Skillnaden på dessa gårdar kan ge ett resultat som visar att det finns skillnader på utformningen beroende på olika principer för stadsbyggnader, platsmöjlighet av skolor, olika syn på barn och bättre kunskap kring behov av utomhuslek.

1.3 Frågeställning

Vad kännetecknar en välfungerande skolgård för lek på mellanstadiet?

Hur påverkar den fysiska utformningen användningen och funktionen av två olika skolgårdar i Malmö?

Hur kan framtidens skolgårdar utformas för att bättre stödja barns lek och sociala samspel, utifrån de behov och mönster som identifieras i studien?

2. Material och metod

Tillvägagångsätt

Arbetet har genomförts som en kvalitativ jämförande fallstudie. Litteraturstudien har framkommit under bakgrundsdel, samt del 3 (Den välfungerande skolgården för lek) för att ge en teoretisk grund och vägledning för de empiriska resultaten på intervjudelen. Bildanalysen har hjälpt till med bilder för att det ska underlätta för förståelse, vad det är som beskrivs under intervjuerna och var skolorna befinner sig. Två skolor i Malmö har valts ut till intervjudelen utifrån tidsperiod och tillgänglighet till data. De semistrukturerade kvalitativa intervjuerna valdes på grund av att GDPR-lagen kan försvåra en kvantitativ intervju med enkäter till barn vars föräldrar inte vill att deras barn ska medverka.

2.1 Litteraturstudie

Analys av relevanta vetenskapliga källor har genomförts för att skapa en överblick över tidigare forskning inom ämnet. Genom ett objektiva förhållningsätt har studien syftat till att identifiera centrala resultat och slutsatser i forskningen, vilka sedan har legat till grund för studiens analys och resultat.

2.2 Bildanalys

Flygfoton och egna bilder har använts för att visa skolornas skolgårdar, för att underlätta förståelsen för intervjuresultatet och vad det diskuteras om.

2.3 Intervjuer

Semistrukturerade intervjuer har genomförts med fritidspedagoger, en från vardera utvald skola, i syfte att få deras perspektiv på hur skolgården används. Intervjuerna utformades som öppna samtal på förberedda frågor, vilket möjliggjorde följdfrågor och mer fördjupade resonemang. Varje intervju varade i cirka 30 minuter och frågorna utgick från reflektioner från litteraturstudien. För att genomföra intervjuerna, kontaktades skolor i Malmö via deras rektorer.

Intervjufrågorna utformades med utgångspunkt i litteraturstudien och fungerade som ett stöd i datainsamlingen. Genom att utgå från tidigare forskning kunde centrala teman, såsom skolgårdens storlek, grönska och variation, integreras i intervjuerna. Litteraturen fungerade därmed som ett analytiskt ramverk och ett bollplank för att säkerställa att intervjuerna berörde relevanta aspekter i relation till studiens syfte och frågeställningar.

AI-baserade verktyg användes för att underlätta transkriberingen av intervjuerna. Verktöget möjliggjorde en ordagrann nedskrivning av det inspelade materialet, vilket effektiviserade analysprocessen och möjliggjorde ett fokus på att identifiera och sammanfatta centrala teman i materialet (Klang AI, 2025).

2.4 Avgränsning

Studien fokuserar på mellanstadieskolor i Malmö kommun. Österportskolan och Hyllievångskolan har valts ut. Arbetet analyserar den fysiska miljöns utformning, men inkluderar inte djupgående studier av barns psykologi eller lärandeprocesser. Observationer av barn och deras lek har inte genomförts på grund av GDPR-lagstiftningen. Detta har även påverkat studiens genomförande tidsmässigt, då inget samtycke från vårdnadshavare har behövts för datainsamlingen. AI-baserade verktyg har endast använts i syfte att transkribera intervjuer och har inte påverkat analysen eller tolkningen av materialet.

3. Den välfungerande skolgården för lek

Litteraturstudien syftar till att belysa tidigare forskning och relevanta riktlinjer kring skolgårdars utformning och betydelse för barns lek och välbefinnande. Fokus ligger på skolgårdens fysiska förutsättningar, såsom yta, grönska, variation och tillgång till olika lekmiljöer, samt hur dessa faktorer påverkar barns rörelsemönster och sociala samspel. Dessutom behandlas aktuella rekommendationer och styrdokument för skolgården. Litteraturstudien utgör en teoretisk grund för den empiriska delen av arbetet och fungerar som ett analytiskt ramverk för tolkning av intervjuresultaten.

3.1 Vikten av placering för skolor

Vid planering och lokalisering av skolor är det centralt att säkerställa tillgång till tillräckligt stora friytor med goda förutsättningar för verksamheten. Dessa ytor bör erbjuda variation i både terräng och vegetation samt ha gynnsamma luft, ljud och ljusförhållanden för att stödja barns vistelse och aktivitet utomhus. I samband med nybyggnation eller omgestaltning är det även viktigt att ta tillvara på befintliga kvaliteter i landskapet, såsom större träd och naturmark, då dessa kan bidra till en mer stimulerande och varierad utemiljö. Om barn redan använder området där en skola eller förskola planeras bör deras etablerade lekmönster och favoritplatser uppmärksammas och beaktas i planeringsprocessen. Att utgå från befintlig lek och socialt samspel innebär både en respekt för barnens perspektiv och en möjlighet att stärka fungerande lekkulturer. Vidare kan närhet till parker och naturområden fungera som ett viktigt komplement till skolgården genom att tillföra kvaliteter som inte alltid ryms inom den egna tomten (Boverket, 2015).

3.2 Skolgårdens betydelse för barn

Fri lek lyfts i forskning fram som en central faktor för barns hälsa och utveckling. Enligt Jansson m.fl. (2021) är fri lek avgörande för barns utveckling av intressen och kompetenser, sociala färdigheter, känsloreglering samt upplevelser av glädje och välbefinnande. Studier visar samtidigt att den fria leken har minskat kraftigt under de senaste decennierna på grund av flera faktorer såsom förtätning, ökning av befolkning, skolans flertal av nya reformer och andra stadideal, vilket kopplas till en försämring av barns och ungas psykiska hälsa (Gray, 2011). Mot denna bakgrund blir skolgården en särskilt viktig arena, då den kan erbjuda möjligheter till fri lek i barns vardag. Flera studier betonar att variation i den fysiska miljön är

avgörande för att stödja en rik och mångsidig lek. Naturliga och naturpräglade miljöer erbjuder ofta fler så kallade *affordances* än traditionella, hårdgjorda ytor, vilket ger barn större möjligheter att själva styra och variera sin lek (Kuh et al, 2013). Element som vegetation, kuperad terräng och lösa naturmaterial kan stimulera både fysisk aktivitet och fantasilek. Exempelvis visar studier att träd används för klättring, buskage för kojbygge och mindre naturmiljöer för rollspel och utforskande lek

3.3 Den varierade och gröna skolgården

Förgröning av skolgårdar har i flera sammanhang visat sig bidra till mer komplex och långvarig fantasilek. Naturlika miljöer och småskaliga platser som ger en känsla av avskildhet skapar förutsättningar för kreativ och självorganiserad lek, där barn kan utveckla egna berättelser och sociala relationer (Jansson m.fl., 2021). Även tillgång till lösa lekobjekt i kombination med grönska har visat sig främja variation och fördjupning i leken (Jansson m.fl., 2021), utöver variation spelar ytans storlek en viktig roll för barns upplevelse av valbarhet i leken. Enligt Jansson m.fl. (2021) minskar barns upplevda handlingsutrymme när den tillgängliga skolgårdsytan är begränsad. Tillräcklig yta möjliggör flera samtidiga aktiviteter och minskar konflikter mellan olika former av lek. Forskningen pekar även på vikten av att skolgården erbjuder platser som upplevs som trygga, både socialt och fysiskt, för att barn ska våga engagera sig i olika typer av lek.

3.4 Faktiska utformningen, OPEC

Utöver variation och tillgång till natur visar forskning även att skolgårdens storlek, grönstruktur och rumsliga utformning har tydliga samband med barns hälsa och välbefinnande. Jansson m.fl. (2021) beskriver hur skolgårdars kvalitet kan analyseras genom verktyget *Outdoor Play Environment Categories* (OPEC), vilket används för att identifiera övergripande kvaliteter i gårdarnas konfiguration, gestaltning och innehåll. Skolgårdar som är rymliga, gröna och topografiskt varierade bedöms ha hög kvalitet enligt OPEC, då de erbjuder större möjligheter till rörelse, lek och återhämtning. Studier visar att barn som vistas på skolgårdar med höga OPEC-värden uppvisar flera positiva hälsoeffekter. Enligt Söderström m.fl. (2013) är rymliga och gröna skolgårdar kopplade till bättre sömn, högre upplevt välbefinnande och gynnsammare fysiologiska stressnivåer hos barn. Vidare har forskning visat att dessa miljöer främjar ökad fysisk aktivitet, mätt i antal steg, samtidigt som tillgång till vegetation ger skydd mot stark solstrålning (Boldemann m.fl., 2011). Forskning visar även att skolgårdens storlek har

betydelse för barns koncentrationsförmåga. I en svensk studie som undersökte barn i åldrarna 4–6 år i relation till skolgårdar av varierande storlek framkom att större utemiljöer, i kombination med inslag av vegetation och varierad topografi, bidrog till bättre koncentrationsförmåga hos barnen. Barn som vistades på mindre och mer monotona skolgårdar uppvisade däremot sämre förutsättningar för koncentration, vilket indikerar att både yta och miljövariation är viktiga faktorer för barns kognitiva funktioner (Mårtensson et al., 2009).

3.5 Drömskolgården

Enligt Ulrika Åkerlund vid Lunds universitet ökar intresset för gröna skolgårdar, då allt fler kommuner tar fram egna riktlinjer och ser skolgårdar som en strategisk resurs för flera samhällsfunktioner. "Så även om trenderna för gröna skolgårdar varit negativa, så tror jag att det är på väg att bli verklighet på allt fler skolgårdar i Sverige, och det finns redan många fina exempel att inspireras av", säger Ullrika Åkerlund (Lunds universitet, 2025).

Sammanfattningsvis visar forskningen att skolgårdar som stödjer fri lek kännetecknas av tillräcklig yta, hög grad av variation och inslag av natur. Dessa kvaliteter bidrar till barns möjlighet att välja, forma och utveckla sin lek, vilket i sin tur har stor betydelse för barns hälsa, välbefinnande och sociala utveckling (Jansson m.fl., 2021).

4. Skolgårdars funktion

Här presenteras resultaten från de genomförda intervjuerna vid två grundskolor i Malmö. Intervjuerna belyser hur skolgårdarnas utformning, användning och reglering påverkar barns lek och sociala samspel i årskurserna 4–6. Resultaten redovisas tematiskt utifrån gemensamma frågeområden för att möjliggöra jämförelser mellan skolorna. Fokus ligger på respondenternas erfarenheter och observationer av skolgårdens funktion i relation till elevernas behov. Respondenterna på både intervjuerna är fritidspedagoger/rastvakter.

4.1 Intervjuresultat

4.1.1 Österportskolan

Figur 3, Bilden visar Österportskolans skolgård inringad med hjälp av Lantmäteriet (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Österportskolan är en av de skolor i Malmö som har minst skolgårdsyta per elev och skolan har ungefär 600 elever som delar på en liten skolgård. Enligt en kartläggning publicerad av Sveriges Television har skolan en skolgårdsyta på cirka 5 kvadratmeter per elev, vilket ligger långt under Boverkets rekommendation om minst 30 kvadratmeter per elev i grundskolan (SVT, 2022; Boverket, 2015). Den begränsade ytan innebär att många elever vistas på en liten yta samtidigt, vilket skapar särskilda förutsättningar för lek, rörelse och socialt samspel. Denna kontext är viktig för att förstå de erfarenheter och observationer som framkommer i intervjuerna med personalen på skolan.

Figur 4, visar Malmö stad och en röd prick där Österportskolan är belägen (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

1. Övergripande beskrivning av skolgården

Skolgården på Österportskolan beskrivs som underdimensionerad i förhållande till antalet elever, där cirka 600 elever delar på utrymmet. Under raster kan upp till 250–350 elever vara ute samtidigt, vilket skapar trängsel och leder till konflikter kring populära områden som fotbollsplanen och gungorna säger respondenten. Även om skolgården erbjuder olika typer av lekmöjligheter som klättring, pingisbord, bandyplan och gungor, så är det främst mängden elever som skapar utmaningar. Det finns plats för både lek och vila, men trängseln gör att det blir svårt att tillgodose alla elevers behov samtidigt.

Figur 3, fotbollsplanen på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 4, Gungorna på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

2. Användning och elevbeteenden

De mest använda områdena på skolgården är fotbollsplanen och gungorna. Fotbollsplanen är extremt populär, vilket har lett till att skolan infört ett plantidsschema för att fördela tider mellan klasser och undvika konflikter. Under övriga tider arrangeras lekar av fritidspedagoger för att säkerställa att alla får möjlighet att delta. Gungorna, särskilt den så kallade kompisgungan, är också mycket populära, men kräver övervakning för att undvika bråk. Mindre använda områden inkluderar pingisbordet bakom "lilla huset", som främst används som en plats för elever att umgås och prata, snarare än för dess avsedda syfte. Det finns tydliga skillnader i hur olika elevgrupper använder skolgården. Fotbollsplanen domineras främst av pojkar, vilket har skapat utmaningar och konflikter. Skolan har försökt att dela upp tider mellan pojkar och flickor, men detta har mötts av klagomål från föräldrar som anser det diskriminerande. När det gäller ålder föredrar yngre elever lek, klättring och fantasilek, medan äldre elever oftare hänger eller går runt och pratar. Detta visar på en tydlig åldersrelaterad skillnad i hur skolgården används.

Figur 5, Klätterställning i Österports skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 6, bandyplan på Österportskolans skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 7, pingisbord i Österports skolgård (Filip Keredzin, 2026).

3. Skolgårdens utformning och lekens möjligheter

Skolgården erbjuder många alternativ för lek, som hoppstilt, hopprep, bandyklubb och andra leksaker som lånas ut från "den lilla gröna boden". Trots detta är det främst trängseln som utgör den största utmaningen. När många elever vill använda samma utrymme samtidigt uppstår konflikter. Skolan kan till viss del möta elevernas behov, men det stora antalet elever gör det svårt att tillgodose alla på ett optimalt sätt. Grönområden och buskage anses vara viktiga för att främja naturlig lek, som kurragömma och klättring. Tidigare fanns det mer buskage och träd på skolgården, men dessa har minskat på grund av säkerhetsregler och

byråkratiska beslut. Det finns en önskan om att återinföra mer grönområden för att främja traditionell lek. Dessa naturliga element ger eleverna möjlighet att utforska och leka på ett sätt som är mindre strukturerat och mer kreativt.

Återigen är fotbollsplanen det område som främst domineras av pojkar, vilket skapar utmaningar för inkludering. Skolan arbetar aktivt med att fördela tider och arrangera lekar för att motverka detta. Övriga områden, som kompisgungan,

Figur 8, balansredskap på Österportskolan (Filip Keredzin, 2026).

Figur 9, barrträd bredvid fotbollsplanen (Filip Keredzin, 2026).

används av alla åldrar och kön, men fotbollsplanen är den största utmaningen. Det är främst bollspelen som dominerar, vilket kräver kontinuerligt arbete från pedagogerna för att säkerställa att alla elever får möjlighet att delta. Skolgården är öppen och ger god överblick, vilket underlättar för pedagogerna att se och ingripa om någon elev står ensam eller behöver stöd. Skolan har infört "kompisbänkar" för att främja inkludering, där elever som är ledsna eller saknar lekkompisar kan sitta och bli inbjudna att delta i leken. Pedagogerna är aktiva under rasterna för att främja socialt samspel och inkludering. Den öppna utformningen gör det lättare att övervaka och stötta eleverna, men det finns få gömställen, vilket kan begränsa vissa typer av lek.

4. Historiska perspektiv och förändringar över tid

Den största skillnaden mellan dagens skolgård och den som beskrivs från barndomen är storleken och friheten. Tidigare fanns det större ytor, mer buskage och träd att klättra i, vilket främjade fri lek. Idag är skolgårdarna mer styrda och mindre, vilket kräver mer aktivt engagemang från pedagogerna för att organisera leken. Fritidspedagogernas roll har utvecklats från att vara "vakter" till att aktivt främja lek och lärande, vilket är en positiv förändring, men den fria leken har minskat på grund av mindre ytor och fler regler. Å andra sidan har den styrda leken blivit bättre tack vare fritidspedagogernas aktiva roll i att organisera och lära eleverna om lek, samarbete och konflikthantering. Det finns en balans mellan säkerhet och lekfrihet, där byråkratiska regler ibland begränsar traditionell lek.

Samtidigt har den pedagogiska insatsen ökat, vilket ger eleverna bättre förutsättningar att lära sig om socialt samspel och inkludering.

5. Regler, begränsningar och styrning av lek

Det finns flera regler som påverkar leken på skolgården. Fotbollsplanen har tidsbegränsningar för att undvika konflikter och det finns förbud mot att klättra i träd på grund av säkerhetsrisker. Tidsbegränsningar finns även på gungor och andra lekutrustningar för att främja samverkan. Föräldrars påverkan genom klagomål kan leda till ändrade regler, vilket ibland begränsar leken. Dessa regler är främst till för att säkerställa säkerhet och ordning, men de kan ibland begränsa den fria leken och elevernas möjligheter att utforska och ta risker, som till exempel det med att klättra i träd, beskriver respondenten.

6. Framtida utveckling och förbättringar

För att främja lek och trivsel på skolgården föreslås flera förändringar. En av de viktigaste är att införa mer buskage och grönområden för att främja lekar som kurragömma och naturlig lek. Det föreslås även regler för att begränsa antalet elever ute samtidigt, till exempel max två årskurser per rast, för att minska trängsel och konflikter. Justeringar av schemat kan också vara nödvändiga för att fördela eleverna bättre över dagen. Högre staket kring multiarenan har redan införts för att förhindra att bollar hamnar utanför skolgården. Dessa förändringar syftar främst till att skapa mer utrymme för lek och minska logistiska problem.

4.1.2 Hyllievångskolan

Figur 10, Bilden visar Hyllievångskolans skolgård inringad med hjälp av Lantmäteriet (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

Hyllievångskolan ligger i stadsdelen Hyllie i utkanten av Malmö. Enligt Malmö stad (2023) och deras slutrapport för projektplanen kring Hyllievångskolan så finns det plats för 630 elever från förskoleklass till sjätte klass och en total yta på cirka 11 300 kvadratmeter i bruttoarea vilket man kan omvandla till cirka 20 kvadratmeter per elev. Det betyder att deras yta per elev inte förhåller sig till boverkets rekommendationer.

Figur 11, visar Malmö stad och en röd prick där Hyllievångskolan är belägen (framtagen via Lantmäteriet, 2025).

1. Övergripande beskrivning av skolgården

Skolgården är välplanerad med tydliga indelningar och fokus på rörelse, lek och upptäckarglädje. Den har utvecklats med mer grönska de senaste åren, och nya träd har planterats för att skapa skugga. Arkitekturen inspirerades av en vindmølla, men det finns för närvarande lite skugga, vilket förväntas förbättras när träden växer. Skolgården är fortfarande under uppbyggnad och förändring. Skolgården används för rastaktiviteter, undervisning och organiserade aktiviteter. Det finns en amfiteater och en bäck som kan användas för att studera vattenflöde och vattenlevande varelser. Fotbollsplanen, gröna ytor och lekplatser används ofta, särskilt under fritidsverksamheten. Hyllievångsparken, som ligger nära, besöks också regelbundet.

Figur 12, Amfiteater (Filip Keredzin, 2026).

Figur 13, Bäck samt gräns för skolgården (Filip Keredzin, 2026).

2. Användning och elevbeteenden

Fotbollsplanen och områdena framför pingisborden är mycket populära. King Out-planer och skateparken används också flitigt, men skateparken kräver vuxen närvaro på grund av säkerhetsskäl. Bakom kullen är ett område där eleverna leker rollekar och bygger kojor. Det är mindre aktivitet på bandyplanen, beroende på vilka elevgrupper som är ute. Yngre elever sprider ut sig mer och är aktiva på hela skolgården, medan äldre elever ofta sitter och pratar eller gungar. Sexorna är en aktiv och social grupp som vill delta i olika aktiviteter istället för rollekar som ett exempel. Fotbollsplanen domineras av killar, men tjejer deltar också i andra aktiviteter som bandy. Fotboll, King out och rollekar är de vanligaste lekarna.

Figur 14, skatepark på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 15, fotbollsplan på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 16, basketplan på Hyllievångs skolgård (Filip Keredzin, 2026).

Gungor är också mycket populära, och eleverna hittar på egna lekar med dem, som att kasta in en stor boll i mitten och försöka skjuta ut varandra. Fantasilekar och aktiviteter som involverar vatten och natur är också vanliga.

3. Skolgårdens utformning och lekens möjligheter

Skolgården har många olika aktiviteter, men det saknas större öppna ytor som inte är fotbollsplaner. Femminutersregeln för gungor tillämpas för att alla ska få chansen att använda dem. Skolgården är välutrustad, men det kan kännas trångt på grund av den stora mängden aktiviteter och utrymmesbegränsningar. Det beskrivs som att grönområden, öppna ytor hade uppskattats och att lekredskap främjar lek och rörelser, men att det är lite för mycket intryck av massa redskap. Bristen på fysiska gränser kan dock begränsa leken, särskilt när det gäller säkerhet. Vissa områden, som skateparken, kräver vuxen närvaro och bäcken som går längs med gränsen av skolgården är enkel att hoppa över så elever har enkel möjlighet att rymma. Buskar och naturliga gömställen är viktiga för barns utveckling, vilket kommer att etablera sig och skapa dessa grönområden som önskas.

4. Regler, begränsningar och styrning av lek

Det finns säkerhetsregler, som att inte klättra för högt på klätterställningar eller på fotbollsmål. Femminutersregeln gäller för gungor, och det finns tidsbegränsningar för fotbollsplanens användning. Vissa ytor kan bli hala under kalla årstider, vilket kräver försiktighet.

Figur 17, klätterställning i mitten av Hyllievångsskolgård (Filip Keredzin, 2026).

Figur 18, Gungor på Hyllievångsskolgård (Filip Keredzin, 2026).

5. Framtida utveckling och förbättringar

En önskan är att pausa aktiviteter som King out och fotboll för att uppmuntra eleverna att prova andra aktiviteter. Mer gungor och öppna ytor skulle också vara önskvärt, säger respondenten. Skolan har redan gjort tillfälliga förändringar, som att skapa en snickarbod och använda gatukrutor för att rita lekar på asfalten. Tillfälliga förändringar har gjorts, som att skapa en snickarbod, bygga vattenbanor och använda gatukrutor för att rita lekar på asfalten. Terrasserna på tredje våningen används för odling och sociala aktiviteter, som torsdagsdisco. Dessa förändringar har främjat lek och trivsel.

4.2 Jämförande analys

Österportskolans skolgård beskrivs som underdimensionerad i förhållande till elevantalet, där många elever vistas på en begränsad yta samtidigt. Detta leder till trängsel och återkommande konflikter, särskilt kring populära funktioner som fotbollsplanen och gungorna. Skolgården erbjuder flera typer av lekredskap och aktiviteter, men utrymmesbristen påverkar möjligheten att tillgodose alla elevers behov. Hyllievångskolans skolgård beskrivs som mer planerad och indelad i olika zoner för lek, rörelse och undervisning. Skolgården är relativt ny och under fortsatt utveckling, med ökande inslag av grönska. Den används både för raster, fritidsverksamhet och undervisning, till skillnad från Österportskolan.

På båda skolorna är fotbollsplanen en central och populär plats. På Österportskolan är efterfrågan så hög att schemalagd användning har införts för att minska konflikter. Gungor är också mycket använda, medan vissa ytor främst fungerar som platser för socialt umgänge. Användningen visar tydliga skillnader mellan åldersgrupper och kön, där bollspel domineras av pojkar och äldre elever i högre grad ägnar sig åt samtal och stillsammare aktiviteter. På Hyllievångskolan används skolgården mer spritt, med flera populära aktiviteter såsom fotboll, King Out, skatepark, rollekar och naturlek. Yngre elever är mer aktiva över hela skolgården, medan äldre elever ofta samlas för sociala aktiviteter. Fantasilek och egeninitierade lekar förekommer i flera delar av skolgården. Österportskolans skolgård är öppen och överskådlig, vilket underlättar tillsyn men ger få avskilda platser för lek. Grönområden och buskage beskrivs som viktiga men har minskat över tid. Tillgången till utlåningsmaterial möjliggör varierad lek, men begränsas av trängsel. Hyllievångskolans skolgård är välutrustad men upplevs ibland som tätt av lekredskap. Det saknas större öppna ytor utan fasta funktioner. Grönska

och naturliga element finns, men är ännu inte fullt etablerade och vissa platser kräver vuxennärvaro av säkerhetsskäl.

På Österportskolan påverkar regler leken genom tidsbegränsningar, schemaläggning av ytor och förbud mot vissa aktiviteter, såsom trädklättring. På Hyllievångskolan finns säkerhetsrelaterade regler kopplade till specifika lekredskap och väderförhållanden, samt tidsregler för gungor, fotbollsplan och även klättring på höga höjder, likt Österportskolan. Resultaten visar tydliga skillnader mellan Österportskolan och Hyllievångskolan när det gäller skolgårdarnas storlek, utformning och användning. Österportskolans skolgård präglas av begränsad yta i relation till elevantalet, vilket leder till trängsel, schemaläggning av populära ytor och ett ökat behov av organiserad lek. Skolgårdens öppna utformning ger god överblick men begränsar möjligheten till avskild och fantasibaserad lek. Hyllievångskolans skolgård är mer strukturerad och variationsrik, med flera typer av aktivitetsytor och en tydligare zonindelning. Elevernas lek är mer utspridd över skolgården och inkluderar både rörelselek, fantasilek och naturbaserade aktiviteter. Samtidigt finns även här begränsningar i form av utrymmesbrist och säkerhetsregler kopplade till specifika funktioner. Sammantaget visar resultaten att både skolgårdens fysiska utformning och organisatoriska förutsättningar påverkar barns möjligheter till lek, socialt samspel och inkludering, men på olika sätt beroende på skolans förutsättningar och ålder.

5. Diskussion

5.1 Litteraturstudiens resultat

Resultaten i denna studie visar tydligt att skolgårdens storlek, variation och tillgång till grönska har stor betydelse för hur barn leker och interagerar. Detta ligger i linje med tidigare forskning, som betonar att tillräcklig yta och varierade miljöer skapar bättre förutsättningar för fysisk aktivitet och socialt samspel (Boverket, 2021; Lenninger, 2023). I studien framkommer exempelvis att den mindre skolgården präglas av trängsel och konflikter, vilket även tidigare forskning kopplar till begränsade ytor och hög belastning.

Vidare visar resultaten att gröna inslag och naturlika miljöer efterfrågas av skolpersonalen och bidrar till mer varierad lek. Detta bekräftar Lenningers (2023) resonemang om att vegetation och kuperad terräng stimulerar fantasilek och ökar barns rörelse. Samtidigt visar studiens resultat att sådana inslag ofta prioriteras bort till förmån för säkerhet och överblick, vilket kan kopplas till de strukturella och organisatoriska begränsningar som även lyfts i tidigare forskning.

En annan viktig aspekt som framkommer i både denna studie och tidigare forskning är hur skolgårdens utformning påverkar sociala relationer. Resultaten visar att vissa ytor, särskilt fotbollsplaner, domineras av specifika elevgrupper, vilket kan leda till exkludering. Detta överensstämmer med Bergins (2024) studie, som visar att skolgårdar kan förstärka sociala hierarkier om de inte erbjuder alternativa lektytor.

Sammantaget visar jämförelsen mellan studiens resultat och tidigare forskning att skolgårdens fysiska utformning har en direkt påverkan på både lekens variation och graden av social inkludering. Resultaten bekräftar då tidigare kunskap, men bidrar också med konkreta exempel från två skolor med olika förutsättningar.

5.2 Intervjustudiens resultat

Intervjustudien visar att skolgårdar, oavsett storlek, tenderar att präglas av vissa återkommande mönster i hur de används. Ett tydligt resultat är att fotbollsplaner ofta blir centrala platser som dominerar skolgården, både fysiskt och socialt. Detta kan tolkas som att vissa aktiviteter ges större utrymme än andra, vilket påverkar vilka barn som känner sig inkluderade i leken.

Samtidigt framkommer att grönska och mer informella miljöer skapar bättre förutsättningar för varierad lek och inkludering. På den mindre skolgården begränsas dessa möjligheter av brist på yta, medan den större skolgården, trots bättre förutsättningar, ändå upplevs sakna vissa kvaliteter såsom öppna ytor och tillräcklig grönska. Detta tyder på att det inte enbart är mängden yta som är avgörande, utan även hur den är organiserad och vilka kvaliteter den erbjuder.

En annan central tolkning är att pedagogernas roll blir särskilt viktig i miljöer med begränsade förutsättningar. På den mindre skolgården krävs mer aktiv styrning av leken för att minska konflikter och skapa struktur, medan den större skolgården i högre grad möjliggör självständig lek. Detta visar att skolgårdens utformning inte bara påverkar barnens lek direkt, utan även hur mycket organisatoriskt arbete som krävs från skolans sida.

Slutligen visar resultaten att det finns en balans mellan säkerhet, kontroll och fri lek. Öppna och överblickbara miljöer underlättar tillsyn, men kan samtidigt begränsa möjligheterna till fantasilek och avskildhet. Detta pekar på vikten av att skapa skolgårdar som både är trygga och erbjuder variation.

5.3 Metoddiskussion

Jag valde att fokusera på mellanstadiet eftersom användandet av skolgården där redskap och olika områden spelar större roll, men även för att kunna få svar från personal som har mer information kring raster och hur skolgården används gällande lek och rörelse.

Samtidigt är det viktigt att reflektera över hur valet av metod har påverkat studiens resultat. Genom att använda en kvalitativ metod med intervjuer har studien kunnat fånga djupgående beskrivningar och nyanserade perspektiv från skolpersonal, men resultaten speglar därmed främst vuxnas tolkningar av barns lek och skolgårdens funktion. Om en kvantitativ metod, exempelvis en enkät riktad till ett större antal elever, hade använts hade resultaten sannolikt fått en annan karaktär. En sådan metod hade kunnat ge en bredare bild av hur skolgården används, vilka platser som föredras av olika elevgrupper och hur vanligt förekommande vissa aktiviteter är.

En kvantitativ ansats hade även möjliggjort statistiska jämförelser mellan skolorna, exempelvis gällande upplevd trivsel, delaktighet eller användningsfrekvens av olika ytor. Samtidigt hade enkäter haft begränsningar när det gäller att fånga komplexa sammanhang, bakomliggande orsaker och organisatoriska förutsättningar, vilket intervjuerna i denna studie möjliggjorde. Valet av kvalitativ metod kan därmed ses som lämpligt i relation till studiens syfte, men innebär också att resultaten inte är generaliserbara i statistisk mening.

Användningen av AI-baserade verktyg har i denna studie varit begränsad till transkribering av intervjuer. Detta har bidragit till en mer effektiv bearbetning av det empiriska materialet och möjliggjort att mer tid kunnat läggas på analys och språklig utformning av arbetet. Samtidigt finns en medvetenhet om att automatiserad transkribering kan innebära vissa brister i noggrannhet, vilket har hanterats genom manuell genomgång och korrigerings av materialet. AI har därmed fungerat som ett stöd i arbetsprocessen, utan att påverka studiens analys, tolkning eller slutsatser.

6. Slutsats

Denna studie har haft som syfte att undersöka vad som kännetecknar en välfungerande skolgård för lek på mellanstadiet, hur den fysiska utformningen påverkar användningen av skolgården, samt hur framtidens skolgårdar kan utformas för att bättre stödja lek och socialt samspel. Resultaten visar att skolgårdens utformning och organisatoriska förutsättningar är centrala för barns lek, rörelse och sociala interaktion.

Vad som kännetecknar en välfungerande skolgård framträder tydligt i studien, där större ytor, tillgång till grönska och en variation av lekytor skapar bättre förutsättningar för spridd, kreativ och inkluderande lek. Samtidigt visar resultaten att skolgårdar med begränsad yta eller ensidig utformning tenderar att präglas av trängsel och begränsade möjligheter till fri lek.

Vidare visar studien hur den fysiska utformningen påverkar både användning och funktion av skolgården. De två undersökta skolorna i Malmö visar tydliga skillnader, där den mindre skolgården i högre grad kräver schemaläggning och vuxenstyrning, medan den större och mer varierade skolgården möjliggör en mer självständig och differentierad lek. Samtidigt framkommer att även välplanerade miljöer kan upplevas som begränsande om vissa kvaliteter, såsom öppna ytor eller naturlika inslag, saknas.

Intervjuerna med skolpersonal lyfter även fram betydelsen av organisatoriska faktorer, såsom schemaläggning, regler och pedagogiskt stöd, vilket visar att skolgårdens funktion inte enbart avgörs av dess fysiska utformning, utan också av hur den används och förvaltas i praktiken.

Litteraturstudien kompletterar dessa resultat genom att understryka vikten av tillräcklig yta, naturliga inslag och variation i utemiljöer för barns välbefinnande och sociala samspel (Mårtensson et al., 2009; Jansson et al., 2021). Kombinationen av litteratur och empiriska resultat visar att både fysisk planering och pedagogisk organisering är avgörande för att skapa inkluderande och stimulerande skolgårdsmiljöer.

Avslutningsvis visar studien hur framtidens skolgårdar kan utformas för att bättre stödja lek och socialt samspel. Genom att prioritera variation, tillräcklig yta och naturliga element, i kombination med genomtänkt organisering och pedagogiskt stöd, kan skolgården utvecklas till mer än en plats för rast. Den kan istället bli en central miljö för barns lek, lärande och sociala utveckling.

Referenser

- Bergin, M. (2024). *Skolgården kan förstärka barns hierarkier*. Luleå tekniska universitet. <https://www.ltu.se/aktuellt/nyheter/nyhetsarkiv/2024-05-23-skolgarden-kan-forstarka-barns-hierarkier> [Hämtad 11 november 2025].
- Boldemann, C., Dal, H., Mårtensson, F., Cosco, N., Moore, R., Bieber, B., Blennow, M., Pagels, P., Raustorp, A., Wester, U., & Söderström, M. (2011). Preschool outdoor play environment may combine promotion of children's physical activity and sun protection. Further evidence from Southern Sweden and North Carolina. *Science* <https://doi.org/10.1016/j.scispo.2011.01.007> [Hämtad 12 december 2025].
- Boverket (2015). *Gör plats för barn och unga*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publikationer/2015/gor-plats-for-barn-och-unga1/> [Hämtad 29 december 2025].
- Boverket (2021). *Rörelsefrämjande utomhusmiljö*. <https://www.boverket.se/.../rorelseframjande-utomhusmiljo/> [Hämtad 10 november 2025].
- Gray, P. (2011). The Decline of Play and the Rise of Psychopathology in Children and Adolescents. *American Journal of Play*, 3(4), 443-463. [Hämtad 30 december 2025].
- Jansson, M., Schneider, J., Mårtensson, F., Kylin, M. & Fridell, L. (2021). *Rum för skolans utemiljö: Fördjupad analys kring yta för förskolegård och skolgård*. Alnarp: Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning. https://pub.epsilon.slu.se/23467/1/jansson_m_et_al_210428.pdf [Hämtad 12 december 2025].
- Klang AI (2025). *Klang AI* [AI baserad tjänst]. Tillgänglig: <https://klang.ai/> [Hämtad 17 december 2025].
- Kuh, L., Ponte, I., & Chau, C. (2013). The Impact of a Natural Playscape Installation on Young Children's Play Behaviors. *Children, Youth and Environments*, 23, 49-77. <https://doi.org/10.7721/chilyoutenvi.23.2.0049> [Hämtad 2 januari 2026].
- Lantmäteriet (2024). *Ortofoto, Malmö kommun* [bild 1–4]. Tillgänglig via: Lantmäteriets E-tjänst [Hämtad 10 december 2025].

Lenninger, L. (2023). *Gröna skolgårdar ger lärarika lekmiljöer*. Karlstads universitet.
<https://www.kau.se/nyheter/grona-skolgardar-ger-larorika-lekmiljoer> [Hämtad 11 november 2025].

Lunds universitet (2025). *Hur skapar vi mer plats och natur på skolgården?*. Tillgänglig: <https://www.cec.lu.se/sv/artikel/hur-skapar-vi-mer-plats-natur-pa-skolgarden> [Hämtad 3 januari 2026]

Malmö stad (2023). *Slutrapport för projektfasen, Hyllievångsskolan*. Slutrapport, Fastighets- och gatukontoret. Tillgänglig:
<https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/tekniska-namndens-arbetsutskott/mote-2023-04-11/agenda/slutrapport-7309-hyllievangsskolanpdf> [Hämtad 01 januari 2026].

Mårtensson, F., Boldemann, C., Söderström, M., Blennow, M., Englund, J.-E. & Grahn, P. (2009). Outdoor environmental assessment of attention promoting settings for preschool children. *Health & Place*
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1353829209000677?via%3Dihub> [Hämtad 02 januari 2026].

SVT (2022). *Här är Malmös minsta skolgård*.
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/malmos-minsta-skolgard-mindre-an-en-parkeringsruta-per-elev-att-leka-pa> [Hämtad 29 december 2025].

Söderström, M., Boldemann, C., Sahlin, U., Mårtensson, F., Raustorp, A., & Blennow, M. (2013). The quality of the outdoor environment influences children's health. -A cross-sectional study of preschools. *Acta paediatrica*, 102(1), 83-91.
<https://doi.org/10.1111/apa.12047> [Hämtad 12 december 2025].

Bilaga 1

Mejl till de olika skolorna vid inledande kontakt.

”Hej,

Mitt namn är Filip Keredzin och jag studerar till landskapsingenjör vid Sveriges lantbruksuniversitet. Jag skriver just nu mitt kandidatarbete, där jag undersöker hur skolgårdens utformning påverkar elevernas möjligheter till lek och aktivitet. Studien fokuserar på skolgårdar i Malmö och jag skulle därför gärna vilja inkludera er skola som en av två fallstudier. Syftet är att analysera hur skolgårdens fysiska utformning påverkar barns lek i årskurs 4–6, samt att jämföra dagens skolgårdar med hur de utformats. Målet är att få en bättre förståelse för vilka miljöer som främjar variation, rörelse, social interaktion och trygghet i elevers lek.

Vad medverkan innebär

- Ett besök på skolan för en observation av skolgårdens miljö och hur den används.
- En kort intervju (ca 15–20 minuter) med 1–3 personer i personalgruppen, gärna någon som har god kännedom om skolgårdens användning.
- Intervjufrågorna handlar om erfarenheter av skolgården, lekens funktioner och eventuella förändringar över tid.

Etik och hantering av uppgifter

- All medverkan är frivillig.
- Alla deltagare och skolans namn anonymiseras i den slutliga rapporten, om ni önskar detta.
- Ingen känslig persondata samlas in.
- Materialet används endast för mitt kandidatarbete och delas inte vidare.

Tidsperiod

Jag genomför fältstudierna under perioden: 24 november till senast 12 december. Jag anpassar mig gärna efter tider som passar er verksamhet bäst.

Om ni är intresserade av att medverka eller vill veta mer är ni varmt välkomna att höra av er.

Tack på förhand för att ni överväger att delta, er medverkan är mycket värdefull för att kunna förstå hur skolgårdar kan utvecklas till bättre miljöer för barns lek och trivsel.

Vänliga hälsningar,
Filip Keredzin”

Bilaga 2

Intervjuformuläret som innehåller frågorna.

”Syftet med intervjun är att få en bättre förståelse för hur skolgårdens utformning påverkar elevernas lek och användning av utemiljön. Jag vill samla in era erfarenheter och perspektiv för att kunna jämföra skolgårdar funktionalitet. Informationen kommer att användas i mitt kandidatarbete, och alla svar behandlas anonymt och konfidentiellt. Ni deltar helt frivilligt och kan avbryta när som helst. Tack för att ni vill delta” – Filip Keredzin.

1. Övergripande beskrivning av skolgården

- Hur skulle ni beskriva skolgården hos er idag, vilka är dess viktigaste funktioner?
- Hur använder ni skolgården i verksamheten? (t.ex. rast, fritids, undervisning, organiserade aktiviteter)

2. Användning och elevbeteenden

- Vilka delar av skolgården upplever ni att eleverna använder mest respektive minst?
- Vad beror detta på, tror ni?
- Har ni märkt att olika elevgrupper (ålder/kön) använder skolgårdens olika platser på olika sätt?
- Vilka typer av lek ser ni vanligast på skolgården idag?

3. Skolgårdens utformning och lekens möjligheter

- Tycker ni att skolgården motsvarar elevernas behov av lek och aktivitet? Varför/varför inte?
- Vilka element i skolgårdens utformning anser ni främjar lek och rörelse? (t.ex. grönområden, lekredskap, öppna ytor) Finns det några delar som hindrar lek och rörelse?
  - Har ni upplevt att vissa ytor domineras av vissa grupper (t.ex. fotbollsplaner, klätterställningar osv)?
  - Hur påverkar skolgårdens utformning elevernas sociala samspel, till exempel inkludering eller exkludering?

4. Historiska perspektiv och förändringar över tid

- Känner ni till hur skolgården såg ut tidigare (t.ex. när ni började jobba här, innan ombyggnader eller för 20–30 år sedan)?
  - Finns det dokumentation eller bilder att ta del av?
  - Om ni jämför dagens skolgård med den ni känner till från er egen barndom, vad är de tydligaste skillnaderna?
  - Upplever ni att dagens skolgårdar erbjuder bättre eller sämre möjligheter till lek än förr? Varför?

5. Regler, begränsningar och styrning av lek

- Finns det regler eller begränsningar som påverkar hur barnen får leka på skolgården?

6. Framtida utveckling och förbättringar

- Om ni fick ändra något på skolgården, vad skulle ni förändra för att främja lek och trivsel?
- Har ni själva gjort förändringar på skolgården, tillfälliga eller permanenta?

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Filip Keredzin har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta